

Medemenselijkheid is nooit strafbaar

Brandbrief strafbaarstelling illegaliteit en hulp aan ongedocumenteerden

Op 23 juni diende Tweede Kamerlid Van Zanten een amendement in bij de Asielnoodmaatregelenwet. Op 1 juli werd het amendement ternauwernood aangenomen bij een hoofdelijke stemming in de Tweede Kamer. De strekking van het amendement is dat het onrechtmatig verblijf van vreemdelingen in Nederland strafbaar moet worden gesteld, net als het bieden van hulp aan deze vreemdelingen.

Het aannemen van dit amendement is een directe aanval op onze dagelijkse inzet voor sommigen van de meest kwetsbare mensen in de samenleving. Wij vragen u daarom met klem om de Asielnoodmaatregelenwet niet te steunen, wanneer daar op donderdag 3 juli over wordt gestemd.

Hulp zonder onderscheid

Zoals u wellicht weet, vangen onze organisaties dagelijks honderden ongedocumenteerde en dakloze mensen op. Wij helpen iedereen die hulp nodig heeft en maken daarbij geen onderscheid. We doen dat met honderden vrijwilligers, die zich op deze wijze inzetten voor de humanitaire en joods-christelijke waarden waarop de samenleving is gestoeld.

Als u besluit om de Asielnoodmaatregelenwet te steunen, neemt u het maatschappelijk middenveld daarmee onder vuur. Van sommige politieke partijen weten we dat zij daar niet voor terugdeinzen, en dat zij met graagte maatschappelijk betrokken burgers tegen elkaar opzetten. Daardoor brokkelt het vertrouwen in de politiek af en worden burgers ontmoedigd om naar elkaar om te blijven zien. Wij vragen u om daar niet aan mee te doen.

Voor veel ongedocumenteerde mensen is terugkeer naar hun land van herkomst geen optie. Bijvoorbeeld omdat zij als politieke dissident of als minderheid daar niet veilig zullen zijn, of simpelweg omdat het land van herkomst niet mee wil werken aan terugkeer. Zelfs al zouden ze het willen, is het dus voor ongedocumenteerde mensen op z'n zachtst gezegd best complex om Nederland te verlaten. Het strafbaar stellen van mensen die niet weg kunnen maar ook niet mogen blijven, is dan ook een kafkaëske maatregel.

Daar komt bij dat de coalitie van PVV, VVD, NSC en BBB de Landelijke Vreemdelingenvoorziening, ook wel de bed-bad-broodregeling genoemd, afgelopen winter heeft afgeschaft. Deze opvang was ervoor bedoeld om ongedocumenteerde mensen onder begeleiding en met een dak boven hun hoofd te helpen bij waardige terugkeer naar hun land van herkomst. Vanuit een situatie van onderdak en veiligheid is de kans op een succesvolle terugkeer veel groter. Bovendien is het ook nog eens veel goedkoper dan detentie.

Zonder bed-bad-broodregeling hebben ongedocumenteerde mensen in Nederland amper toegang tot zorg, huisvesting en financiële ondersteuning. Dat maakt hen extreem kwetsbaar voor ziekte, dakloosheid en verslaving. Voor een vangnet zijn zij in de huidige politieke situatie afhankelijk van kerken, ngo's en solidaire burgers die hen in plaats van de overheid bed, bad en brood aanbieden.

Er zijn gelukkig mensen die bereid zijn om deze vangnetten in stand te houden. Zonder hun hulp waren er waarschijnlijk ongedocumenteerde mensen op straat gestorven na afschaffing van de bed-bad-broodregeling. Maar voor het bieden van deze hulp hangt met de geamendeerde Asielnoodmaatregelenwet deze burgers, de vrijwilligers en medewerkers van deze organisaties, een celstraf boven het hoofd.

Het betekent dat het werk van Michelle van Tongerloo, die als straatarts in de Pauluskerk vaak doodzieke mensen van zorg voorziet, illegaal wordt. Het betekent dat de honderden vrijwilligers van het Kerkasiel in Kampen, die ervoor zorgen dat kinderen die nota bene in Nederland zijn geboren in Nederland kunnen blijven, kunnen worden aangeklaagd. Het betekent dat de dagelijkse hulp van de duizenden vrijwilligers die werken in inloophuizen en straatpastoraat strafbaar wordt. En het betekent voor hen allemaal een conflict tussen het volgen van hun geweten en het zich houden aan de Nederlandse wet. Wij vragen u om dit te voorkomen. **Medemenselijkheid is nooit strafbaar.**

Het vraagt een grote politieke brutaliteit om deze basale medemenselijkheid te criminaliseren. Daarnaast gaat het duidelijk in tegen de Universele Rechten van de Mens, waar Nederland zich aan heeft gecommitteerd. In zijn boek *On Tyranny* geeft Timothy Snyder ons twintig lessen mee voor het herkennen en bestrijden van fascisme en autoritarisme. Eén van zijn eerste en belangrijkste lessen? Verdedig maatschappelijke instellingen, want zij vormen de waarborg voor een fatsoenlijk leven. Wij vragen u om dit te doen, en niet in te stemmen met de Asielnoodmaatregelenwet.

Met vriendelijke groet,

ds. Martijn van Leerdam - Pauluskerk Rotterdam

Maarten Goezinnen - Rotterdam Ongedocumenteerden Steunpunt

Dirk van den Hoven - Protestantse Diaconie Amsterdam

Martin Teunissen -

Joost van den Bogert - Stem in de Stad - Haarlem

Veerle Rooze - Netwerk DAK

Saskia Bolten - Inloophuis Jessehof Delft